

สารบัญ

	หน้า
Abstract	I - III
บทคัดย่อ	ก - ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.1 ผลของการพัฒนา	1
1.2 การพัฒนาด้านการประมงและผลที่เกิดขึ้น	2
1.3 อ่าวปัตตานีและปัญหาที่เกิดขึ้น	3
1.4 การจัดตั้งชมรมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี	5
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
3. คำถามการวิจัย	7
4. การออกแบบการวิจัย	7
5. ขอบเขตการศึกษา	8
6. พื้นที่ศึกษา	9
7. วิธีดำเนินการวิจัย	9
8. กรอบความคิดในการศึกษา	9
9. ตัวแบบในการวิเคราะห์	11
10. การนำเสนอผล	18
บทที่ 2 ชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	20
1. ชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	20
2. ชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน : กรณีบ้านตันหยงเปาว์	21
2.1 สภาพทั่วไป	21
2.2 ทรัพยากรสัตว์น้ำ	23
2.3 อาชีพและรายได้	26
2.4 การไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย	29
3. ประวัติศาสตร์ชุมชน	31
3.1 สภาพชุมชนในอดีต	31
3.2 ประวัติศาสตร์บอกเล่า : สำเนียงร่วมของชุมชน	34
จากแรก ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร	38

	หน้า
จากที่สอง ภัยคุกคามจากภายนอก	40
จากปัจจุบัน หาเพื่อน เรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหา	41
บทที่ 3 การจัดการทรัพยากรในทะเลของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	46
1. การจัดการทรัพยากรในทะเลของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	46
1.1 ระบบคุณค่า : ความเชื่อของชุมชนในการจัดการทรัพยากร	47
1.2 ระบบภูมิปัญญา : แบบแผนการใช้ทรัพยากร	48
1.3 เครื่องมือประมงพื้นบ้าน	52
1.3.1 เครื่องมือประมงพื้นบ้านที่เลิกใช้ไปแล้ว	54
1.3.2 เครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	57
1.4 ระบบอุดมการณ์อำนาจของชุมชนในการจัดการทรัพยากร	61
1.4.1 ห้ามใช้เครื่องมือทำลาย : การเคารพสิทธิของผู้อื่น	61
1.4.2 การทำซั้ง : ศักยภาพของชุมชน	63
1.4.3 พิธีกรรม : ศักดิ์ศรีของชุมชน	63
2. ข้อเสนอการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	64
2.1 สร้างโอกาสและศักยภาพของชุมชนชาวประมงพื้นบ้านในการจัดการทรัพยากร	67
2.2 จัดให้มีระบบการจัดการทรัพยากรในทะเลโดยชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	68
2.3 เพิ่มบทบาทของชุมชนชาวประมงพื้นบ้านในการจัดการทรัพยากร	69
3. สรุป	70
บทที่ 4 การจัดการกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	71
1. การจัดการกับความเปลี่ยนแปลงของชุมชน	71
2. เหตุการณ์สำคัญและวิธีแก้ปัญหาของชุมชน	71
3. การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรและผลกระทบที่เกิดขึ้น	76
3.1 การวิเคราะห์ผลกระทบจากการสร้างเขื่อน	77
3.2 การวิเคราะห์ผลกระทบจากการเรืออวนรุน	80
4. ความสัมพันธ์ของชุมชนกับสถาบันภายในและภายนอกชุมชน	86
5. พัฒนาการของชุมชนบ้านตันหยงเปาว์ในการแก้ปัญหาเรืออวนรุน	90
5.1 ระยะแรก ต่อสู้และแก้ปัญหาด้วยตัวเอง(พ.ศ.2518 – 2525)	90
5.2 ระยะที่สอง แสวงหาความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่รัฐ(พ.ศ.2528 – 2535)	92

5.3 ระยะที่สาม รวมกลุ่ม เรียนรู้ แสวงหาความร่วมมือ (พ.ศ.2536 – ปัจจุบัน)	93
5.4 สรุปบทเรียน	96
บทที่ 5 นโยบายและกฎหมายยกเลิกเรืออวนรุน	101
1. นโยบายและกฎหมายในการยกเลิกเรืออวนรุน	101
1.1 นโยบายยกเลิกเรืออวนรุน : ความไม่ชัดเจนของนโยบายระดับชาติ	101
1.2 บทบาทภาคสังคมในการผลักดันนโยบายและกฎหมาย ยกเลิกเรืออวนรุน	102
1.3 กฎหมายยกเลิกเรืออวนรุนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี	103
2. กฎหมายและมาตรการยกเลิกเรืออวนรุนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี	104
2.1 หน่วยปฏิบัติในระดับจังหวัด : มาตรการผ่อนปรนการบังคับใช้กฎหมาย	104
2.2 หน่วยปฏิบัติส่วนกลาง : กรมประมงกับนโยบายซื้อคืน	105
2.3 มาตรการเปลี่ยนเครื่องมืออวนรุน : อวนรุนขนาดเล็กหรืออวนรุนพาณิชย์ขนาดใหญ่	106
2.4 มาตรการคุมเข้ม 3,000 เมตร : การกระทำความผิดกลับเพิ่มขึ้น	110
3. นโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายยกเลิกเรืออวนรุน	116
3.1 ความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบาย	116
3.2 ปัญหาของนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบาย	117
3.3 ข้อเสนอในการปรับกระบวนการปฏิบัติตามนโยบาย	121
4. การบังคับใช้กฎหมายเพื่อยกเลิกเรืออวนรุน	127
4.1 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย	127
4.2 บทบาทชุมชนในการบังคับใช้กฎหมาย	132
4.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขพระราชบัญญัติ การประมง พ.ศ. 2490	134
4.3.1 รับรองและคุ้มครองสิทธิและจารีตท้องถิ่นในการจัดการ ทรัพยากรในทะเลของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	136
4.3.2 การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย	137
5. สรุป	138

	หน้า
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ	140
1. การจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	140
2. สภาพปัญหาของชุมชนชาวประมงพื้นบ้านในปัจจุบัน	
: ฐานทรัพยากรถูกทำลาย	142
3. ข้อเสนอแนะ	143
3.1 ทิศทางการพัฒนา “ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง”	143
3.2 ข้อเสนอการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรในทะเล	
ของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน	143
3.3 ข้อเสนอในการแก้ไขพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490	144
3.4 ข้อเสนอตัวแบบระบบการดำเนินนโยบาย	146
3.5 สร้างความรู้ เพิ่มบทบาทภาคสังคมในการจัดการทรัพยากร	146
4. สรุป	147
บรรณานุกรม	149
ภาคผนวก	
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2541	
เรื่อง ห้ามมิให้ใช้เครื่องมืออวนรุนที่ใช้ประกอบกับเรือยนต์ทำการประมง	
ในท้องที่จังหวัดปัตตานี	155
- ประกาศจังหวัดปัตตานี ลงวันที่ 15 มีนาคม 2542	
เรื่อง การควบคุมการทำประมงในน่านน้ำจังหวัดปัตตานี	157
- ภาพถ่ายเรืออวนรุนและการทำประมงอวนรุน	158
- เครื่องมือประมงพื้นบ้าน	160
- เครื่องมือประมงพื้นบ้านที่เลิกใช้ไปแล้ว	160
- เครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	174
- ผู้เข้าร่วมในกระบวนการวิจัย	184
- รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเสนอผลการวิจัยฯ	
เมื่อวันที่ 12 – 13 กุมภาพันธ์ 2543	187